

Misija MMF-a je dobila poklon od hrvatske vlasti koji je na crti njegovog promišljanja. Značajno će se smanjiti broj zaposlenih u javnom sektoru. Ministar Linić predviđa da će se broj zaposlenih smanjiti za čak 40.000 djelatnika. Obrazloženje je uvjerljivo, spomenutih 40.000 ima uvjete za mirovinu. Tako će se, što?, otvoriti mogućnost novog zapošljavanja ili će se smanjiti troškovi države u širem smislu riječi. Svi bi trebali biti zadovoljni, jer se neće dijeliti klasični otkazi.

Ono s čime se potpuno slažem je činjenica da nam je državni aparat preglomazan i da nije moguće, bez ozbiljnih gospodarskih posljedica, podnositi tako veliki trošak. Umirovljenje velikog broja djelatnika imat će dodatni pritisak na penzioni fond, ali će on biti manji nego što to iznose plaće i ostali prateći troškovi. Tako, sve u svemu, državna će blagajna uštediti.

Međutim, postoji ali koji nikako nije dobro zanemariti. Naime, teško je reći gdje su „prekobrojni“ i to ne zato što ih nema, već zato što prekobrojni mogu biti identificirani tek nakon sustavne analize.

Prvi korak u procesu restrukturiranja državne uprave svakako je preispitivanje zakona na kojima je zasnovan rad državne uprave. Kao što znamo postoje zakonska i podzakonska akta koja se ishitreno donose pa imamo šumu propisa koju, objektivno, nije lako „savladati“, što znači da postoje mnoge nedoumice koje je odnosni zakon propustio regulirati. Naprosto postoje „rupe u zakonu“ koje državna birokracija tumači i koja, po prirodi stvari, ne moraju biti u duhu zakona. Nezadovoljne stranke, potom, svoja prava, koja smatraju da imaju, traže na sudu koji je ionako zatrpan mnošvom slučaja tako da je upitno da li odluka suda, zbog dugotrajnih procesa, predstavlja pravdu za stranke u sporu. Dakle, prvi je korak preispitati zakonodavni okvir i isti učiniti jednostavnijim i transparentnijim.

Drugi je korak jasno definirati procedure koje moraju biti „zakon“ za državnu birokraciju pri čemu neće ostati mjesta za diskrecione ocjene.

Treći je korak definiranje normi, broj radnih zadataka koje djelatnik može u jedinici vremena

obaviti uz prosječan napor.

Četvrti je korak da se „zbroje“ aktivnosti koje stoje pred državnu birokraciju i da se ta suma vremena podijeli sa normom djelatnika, pa ćemo tako dobiti broj potrebnih djelatnika, što se korigira sa očekivanim izostancima zbog godišnjih odmora, bolesti, itd.

Da bi državna uprava bila učinkovita potrebno je da se definiraju obrazovni programi koji će osposobiti pojedince da učinkovito izvršavaju svoje radne zadatke. Oni koji će raditi više moraju dobiti i veću plaću. I obratno, oni koji ne zadovoljavaju postavljene kriterije neće nastaviti raditi u državnoj upravi. Usput rečeno u Japanu raditi u državnoj upravi je vrlo časno što djelatniku donosi ugled.

Ovako čitamo kako će nekoliko tisuća liječnika i sestara otići u mirovinu; jednako se „piše“ i nastavnicima što može postati vrlo ozbiljan problem. Treba reći da liječnici i nastavnici svoje znanje nisu stekli „preko noći“, već sustavnim učenjem tijekom životnog vijeka. Takve djelatnike nije lako zamjeniti, jer se njihova aktivnost temelji na znanju i, ne manje važno, iskustvu.

Ovo nikako ne znači da umirovljenje onih koji imaju uvjete za mirovinu nije dobro, već znači da valja tom poslu pristupiti s potrebnim senzibilitetom kako ne bi od lošeg krenuli prema gore.

Ipak, valja napomenuti da su izjave predstavnika Vlade snažna osuda prethodne Vlade koja je učinila grijeh propusta.